

Szederkényi Nándor

Kötéltechnikai mentés tűzoltóknak – oktatási szintek

A tűzoltónak minden esetben mások életének mentése az esküben vállalt feladata. Veszélyes körülmények között is. Milyen oktatási szintekkel valósítható meg a veszélyeztetett tűzoltók és a mentendő személyek védelmét szolgáló eljárások elsajátítása?

Biztosító és mentő eljárások oktatása

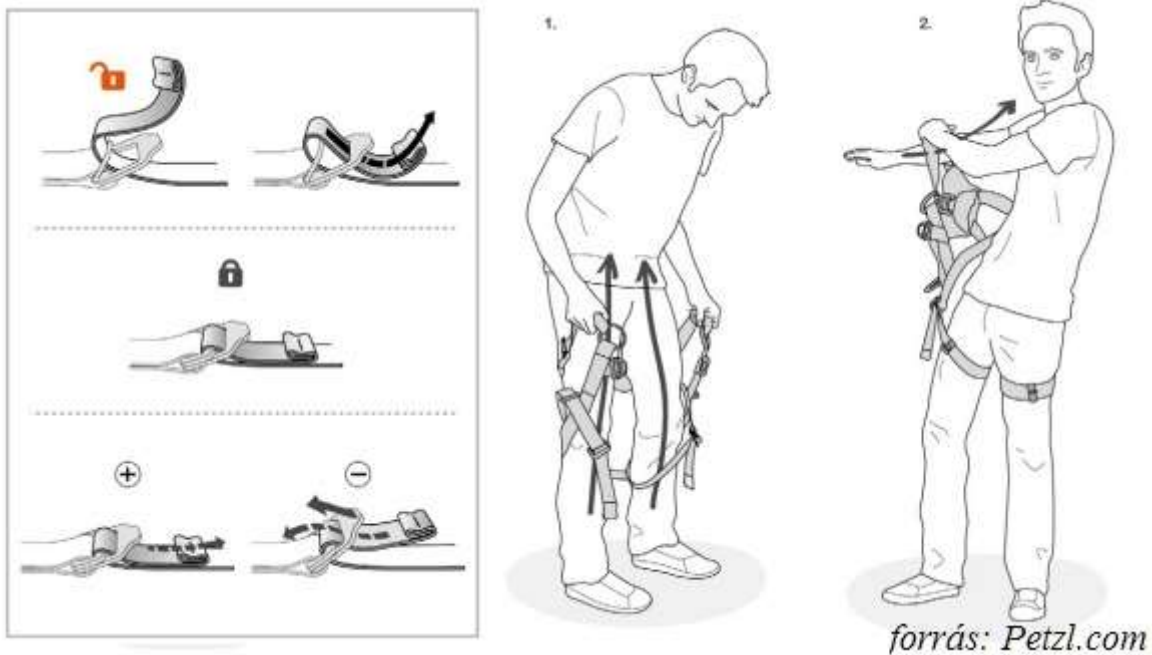
Önmentés gyakorlása visszahúzzható típusú zuhanásgátlóval

Túl gyors ereszkedés, vagy zuhanás esetén lógva marad a tűzoltó. A legjobb mentési terv, ha egy horoglétrát lógatunk elé kútkötéssel, melyet beakasztva a fölötte lévő ablakba tud visszamászni.

Továbbra is indokolt oktatni az ön és társmentést a jelenlegi formájában, de a horoglétra versenyeken használt zuhanásgátló alrendszer használata mellett. Ugyanakkor tudatosítani kell, hogy ez biztosítás nélkül csak az “Eskü paragrafus” alapján használható szükség-eljárás. Kizárólag a 70/2011BM r. hatálya alá tartozók használhatják, csakis kárhelyi körülmények között. Külső személyekre csak a tűzoltás/ mentésvezető döntése alapján alkalmazható.

0. szint

Minden tűzoltónak érdemes elsajátítani, a gáztömör védőruhához hasonlóan, *egy teljes testhevederzet átvizsgálását és felvételét.*

A szükség-eljárások mellett meg kell ismerniük a jogszabályok, a szabványok és a gyártó által meghatározott *zuhanás elleni védelmi módokat* is és tudatosítani a kettő közti a határvonalat. Ez a legtöbb mászóöv esetében mozgástér korlátozást és a munkahelyzet beállítást jelenti. Szükség-eljárás használata esetén is, mint pl. az ön-, és társmentés zuhanásgátló használata mellett végeztetjük a gyakorlást az állománnyal vagy a mentendő személyeket bábuval helyettesítjük. Ha így teszünk, akkor később realiztikus körülmények között, légzőben bekötött szemmel is gyakorolhatnak a tűzoltók. A T2 képzés hallgatóit a KOK-on, az alapképzésen már túlesett tűzoltókat az állomáshelyükön, mentorok, esetleg a KMSZ és a szolgálat parancsnokok tudják erre kiképezni 4 óra időtartamban.

1. szint - LEV, alapmentések

Egy *társbiztosításra* kiképzett tűzoltó képes megóvni a földre csapódástól egy másik tűzoltót, vagy laikus személyt, amennyiben az teljes testhevederzetet visel. A módszer kiválóan alkalmazható lógó tetőcserepek és -bádogok okozta veszélyeztetés elhárítására is. Ereszkedő/biztosító eszköz segítségével megállítja a zuhanást, majd, a lógva maradt bajtársat a földre engedi a biztosító személy. Ha a helyszín kizárja a leengedést, előre összerakott csigasor segítségével 15 percen belül felfelé is képes menteni társát az erre kiképzett tűzoltó. Ezen kívül a LEV oktatásban részesült személy egyszerűbb perem-közeli helyszíneken több ponton olyan vízszintes-közeli kötelet képes rögzíteni, amellyel a tűzoltó önmagát biztosítva úgy mozoghat, hogy nem tud a zuhanás veszélyes térbe kerülni. A képzés célcsoportja az első

szereken szolgáló beosztott tűzoltók, szolgálat parancsnokok, KMSZ. Belépési követelmény a "0. szint" elsajátítása. Optimális módon a BM továbbképzési rendszerében a KOK-on, vagy mentorokkal a területen valósítható meg.

Mozgás társ biztosítása mellett

Természetesen ez "póráz" jellegű önbiztosítással is elérhető, ha olyan a környezet. Ez módszereket **mozgástér korlátozásnak** nevezzük.

Vas-szerkezeteken hasznos, ha a tűzoltó megismeri az önbiztosítás **kantározásnak** nevezett formáját. Ilyenkor két kantárszárat használva, váltakozva rögzíti és oldja azokat, így mászás közben folyamatosan kapcsolódik egy ponthoz, ami megtartja őt eséskor. A rögzítési pontok szintje fölé mászni nem szabad, mert egy zuhanás megállításakor túlságosan nagy erőhatás érheti a tűzoltót.

Ez a tudás elég *egy személy felhúzására, vagy leeresztésére is egyszerű körülmények között.* Tűzoltó és mentendő személy számára is alkalmas.

A leírt technikákhoz szükséges felszerelés elfér egy mentőzsákban. A szükséges oktatás időtartama 1 nap (8 óra). A létszám a gyakorlati foglalkozáson legfeljebb 10 fő oktatónként és zsákonként.

2. szint: LEV és kiterjesztett mentési képesség

Az eljárást **kiscsapatos mentésnek** hívják. Kútból mentésen kívül, aknából mentéseknél is jól alkalmazható. A lényege, hogy két fix pontban rögzített ereszkedő-biztosító géppel, két kötéll segítségével leengedünk egy mentő személyt, aki a sérültet állapotának megfelelően becsomagolja, és magához csatolja, majd a fenti 3 társa visszahúzza őket.

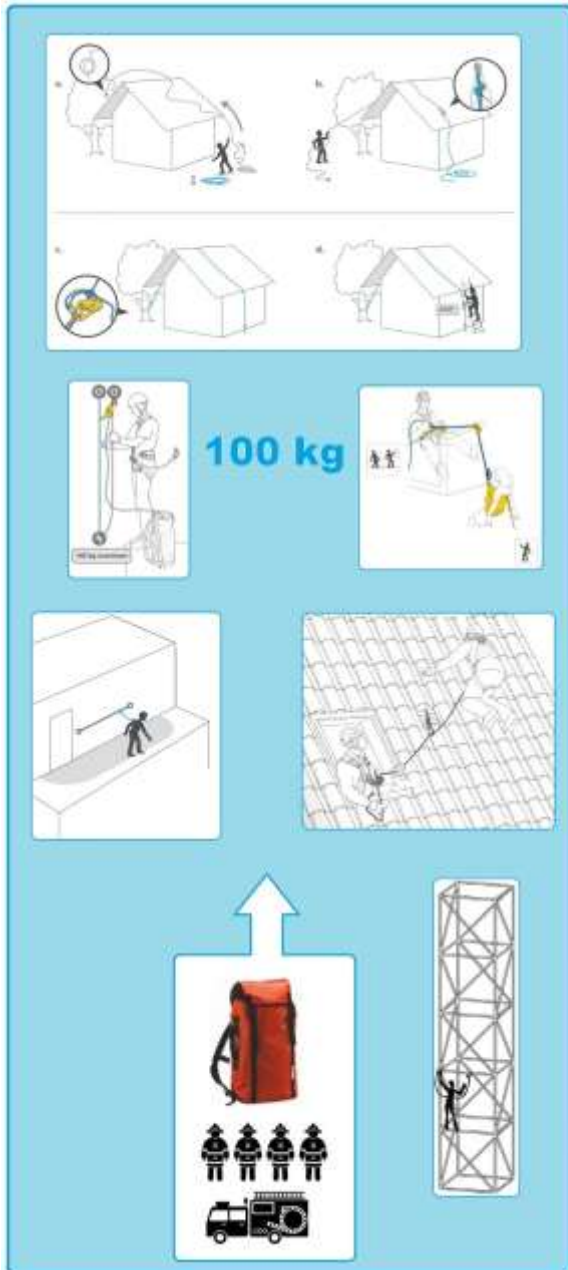
Túlsúlyos mentendő, vagy a helyszín sajátosságai, sérült állapota miatt követelmény a gépekkel szemben a **két személy súlyával való terhelhetőség**, mert így nem kell, további kötelek beépítésével túlbonyolítani a rendszert. Mentő személyt nem maradhat lenni. A mentendő személlyel együtt kell felmennie. Természetesen könnyít a dolgon, ha akad néhány segítő a húzásban, és/vagy a sérültet nem szükséges kíséreni.

Oktatható épületekből történő evakuálás, tetőről, ablakból mentés, ablakon való behatolás, épített környezetből személyek evakuálása, egyszerűbb természeti környezetben mélyből mentés.

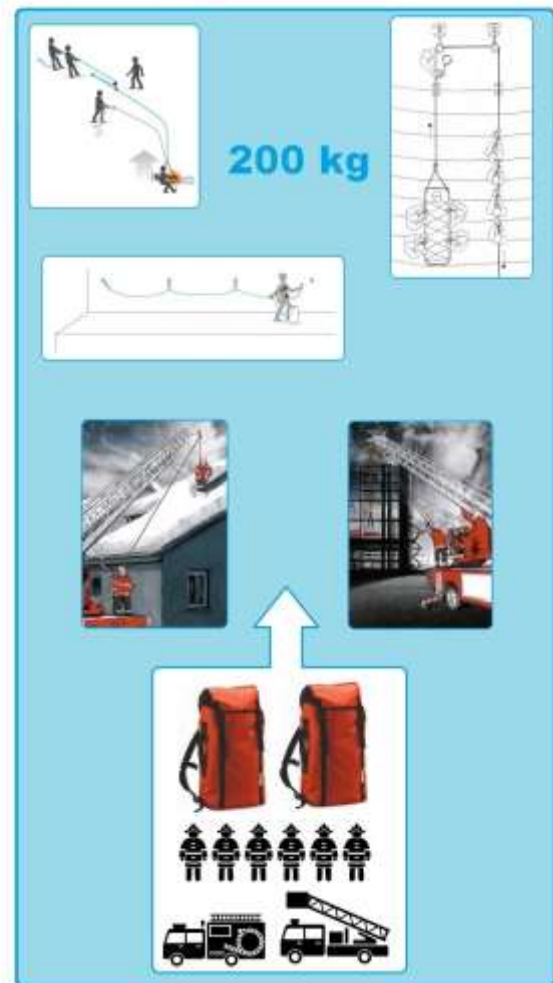
A képzés időtartama 2 nap.

Az alaprendszert változtatás nélkül lehet alkalmazni a magasból mentőinkkel, általa kiterjeszhető azok hatósugara és lehetővé válik kötéllal a beavatkozók felsőbiztosítása, és a személymentés kísérével is. Legkésőbb a második napon csatlakozik a magasból mentő szerkezelője is, hogy megismerje ezen alkalmazással kapcsolatos specialitásokat.

Bár ez nem tartozik szorosan a LEV-hez, de a felszerelések segítségével lehetőségünk nyílik arra, hogy egy hosszú és meredek lejtő mentén a hordágyat a lehető legkíméletesebben mozgassuk, tovább növelve a sérült túlélési esélyeit.

Az első és második képzési szinthez tartozó képességek

Az oktatás véget ér mielőtt szerteágazó ismeretekre, vagy akrobatikus képességekre lenne szükség. Ereszkedés, mászás csak legvégső esetben jöhet szóba.

Az oktatás, első és második szinten is szigorúan csak a rendszeresített mentőzsákok felszereléseit, és a vázolt kipróbált eljárásokat taglalja, "Szerelési szabályzat"-szerűen feldolgozva, szerepkörökre lebontva. Ennek köszönhetően a képzés időtartama 2 nap. A létszám az elméleti foglalkozásokon 30 fő, a gyakorlatin legfeljebb 10 fő oktatónként és 2 mentőzsák. Ezen felül hordágy ill. magasból mentő is szükséges. Ezzel a tanfolyammal az előforduló kötéltechnikai beavatkozások 90%-a lefedhető.

Szederkényi Nándor c. t.ú. ftzls.
szakoktató
Katasztrófavédelmi Oktatási Központ